

Кучма Ольга Леонідівна
д.ю.н., проф.
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка
м.Київ, Україна
okuchma@ukr.net

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ: ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ

Соціальний захист осіб з інвалідністю здійснюється у різних напрямках, один із них: створення умов для безбар'єрності реалізації особами з інвалідністю своїх прав та потреб. Це питання було актуальним і до повномасштабного вторгнення, але зараз, коли збільшилась кількість осіб (військових, цивільних), які отримали ушкодження здоров'я внаслідок війни, загострилось питання готовності інфраструктури (столичної, в тому числі) до її використання особами з інвалідністю.

01 березня 2024 року у Києві пройшов Конгрес ветеранських і бізнес-об'єднань, на якому розглядалось питання реінтеграції ветеранів у суспільство, залучення українського бізнесу у справі допомоги ветеранам, а також розвиток держави у нових реаліях та у повоєнний час [1]. Цей захід висвітив перспективи співпраці ветеранів та бізнесу, а також окреслив коло питань, які потребують вирішення, в тому числі, інклюзивність.

Держава для підвищення конкурентоспроможності осіб з інвалідністю на ринку праці визначила спеціальні умови для роботодавців, наприклад, єдиний внесок для підприємств, установ і організацій, фізичних осіб - підприємців, у тому числі тих, які обрали спрощену систему оподаткування, в яких працюють особи з інвалідністю, встановлюється у розмірі 8,41 відсотка бази нарахування єдиного внеску для працюючих осіб з інвалідністю (для інших працівників 22 відсотки) [2]. Також для усунення бар'єрів на робочому місці держава

компенсує роботодавцям витрати, пов'язані із облаштуванням робочого місця особи з інвалідністю другої групи до 71 тис. грн, першої групи до 106,5 тис.грн. Міністр економіки Юлія Свириденко 15 лютого 2024 року повідомила, що від початку запуску програми понад 100 роботодавців вже скористались такою можливістю та отримали майже 7 млн. грн. компенсації від держави за облаштування робочих місць [3].

Заходи, які вживає держава для покращення ситуації із працевлаштуванням особи з інвалідністю є потрібними та своєчасними. Також потребує уваги питання безбар'єрності для осіб з інвалідністю на шляху з дому до роботи, а також реалізації інших можливостей (доступність магазинів, закладів харчування, торгово-розважальних центрів, тощо).

На законодавчому рівні визначені зобов'язання, є будівельні норми, але чи виконується законодавство у цій частині на належному рівні? Особи з інвалідністю проживають у різних куточках України і мають однакову потребу у безбар'єрності, тож було б доцільно між населеними пунктами (поділивши на категорії в залежності від обсягу інфраструктури) організувати змагання щодо приведення інфраструктури населеного пункту у відповідність до вимог безбар'єрності. Можливо, такий захід, привернувши увагу медіа, сприятиме покращенню ситуації і люди (представники бізнесу, влади), від яких залежить виконання чи ігнорування (обхід) законодавства в цій частині, виконають його, не чекаючи поки особисто у них виникне потреба в такій безбар'єрності.

Використані джерела:

1.У Києві пройшов Конгрес ветеранських і бізнес-об'єднань / Національна гвардія України. URL: <https://ngu.gov.ua/u-kyievi-projshov-kongres-veteranskyh-i-biznes-obyednan/> (дата звернення 03.03.2024)

2.Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» : Закон від 08 липня 2010 р. №2464-VI /Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text> (дата звернення 03.03.2024)

3.Робота без бар'єрів: компенсацію за облаштування робочого місця для людини з інвалідністю можна отримати через Дію /Урядовий портал. Міністерство економіки України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/roboata-bez-barieriv-kompensatsiiu-za-oblashtuvannia-robochoho-mistsia-dlia-liudyny-z-invalidnistiu-mozhna-otrymaty-cherez-diiu> (дата звернення 03.03.2024)